

ARKKIL-05. 194/3-10-2006

Hika 20.7.2006

M

NASTOLA IMMILÄ KOVALAHTI
KIVI- JA VARHAISMETALLIKAUTINEN ASUINPAIKKA
Tielinjan tarkastus 22.8.2006

Kunta: Nastola
Kylä: Immilä
Nimi: Kovalahti
Peruskartta: 3111 12 Arrajärvi
Koordinaatit: p 6466 40
i 4523 70
z 76-80,5
Mj - rekisteri: 532-01-0003

Tila, rek.nro: Kivikylä 11:75
Kivitasku 11:48

Seppo Koskelainen
Vanamotie 5, 15560 Nastola
Olli Tiainen
Maistraatinkatu 8 B 7, 00240 Helsinki

Tutkimukset: Oiva Keskitalo	1971	Inventointi
Eeva Raike	1990	Tarkastus
Simo Vanhatalo	1991	Koekaivaus
Hannu Takala ja	2006	Tarkastus
Akuliina aartolahti		

Johdanto

Nastolan kunnassa, Arrajärven pohjoisosassa on kovalahti niminen kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka. Asuinpaikalla tehtiin koekaivauksia vuonna 1991 (ks. Vanhatalo 1991: Nastola Immilä Kovalahti. Kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan koekaivaus. Museovirasto arkeologian osaston topografinen arkisto). Tällöin asuinpaikan todettiin ulottuvan koko tontin alueelle (tontti 11:75 Kivikylä, silloinen 11:59 Kettula). Asuinpaikan koko laajuutta ei tuolloin selvitetty. Kohteen tarkastus ja asuinpaikan pohjoisen rajan määrittely tuli tarpeelliseksi kun asuinpaikan pohjois- ja koillispuolella olevalle tontille (11:48 Kivitasku) vievää tietä haluttiin siirtää. Paikalla käytiin 22.8.2006. Tarkastuksen tekivät FT Hannu Takala ja Huk Akuliina Aartolahti Lahden kaupunginmuseosta. Alkuperäistä raporttia säilytetään Lahden kaupunginmuseon arkistossa.

Kohde ja ympäristö

Kohde sijaitsee noin 12 km Nastolan kirkosta koilliseen Arrajärven pohjoisosassa, Kovalahden pohjoisrannalla. Asuinpaikka on jyrkällä pohjoiseen nousevalla rinteellä, jossa sijaitsee nykyisin rantasauna sekä kesämökki. Maaperä asuinpaikalla on hiekkaa. Mökkitontin pohjoispuolella kulkee pieni hiekkatie (Kulokalliontie), joka haarautuu koilliseen ja kaakkoon aivan Kivikylä tontin länsikulmassa. Uusi tie tulisi kulkemaan tämän tien pohjoispuolella. Tien pohjoispuolella maaperä edelleen nousee jyrkästi. Alueella kasvaa havumetsää ja maaperä on erittäin kivistä.

Havainnot

Uutta tielinjaa tutkittiin maaperäkairalla sekä tarkastettiin maaperässä olevat istutusrikot. Paikalle kaivettiin myös yksi koekuoppa aivan nykyisen tien pohjoispuolelle. Kulokalliontien pohjoispuolen

ojanpenkkaa tarkastettiin tienhaarasta länteen päin noin 25 m:n matkalta. Ojanpenkkaa puhdistettiin lapiolla ja maa seulottiin.

Kairauksessa todettiin, että maaperä oli erittäin kivistä. Kivet olivat osin heti turpeen alla. Paikoin kivien päällä oli ohut kerros hiekkaa tai hietaa, joka oli puhdasta. Myös koekuopan maa oli puhdasta eikä löytöjä ollut. Kulokalliontien pohjoisessa ojanpenkassa oli ilmeisesti tien teon yhteydessä tuotua maata (savista hiesua) ja nyrkin kokoisia kiviä. Alkuperäistä maanpintaa ei voitu erottaa. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei tielinjauksen kohdalla havaittu.

Mahdollista kulttuurikerrosta havaittiin ainoastaan pienellä alueella tien penkassa, tarkastetun alueen itäpäässä. Tienpenkassa noin 3,5 metrin matkalla itä-länsisuunnassa oli voimakkaan ruskeanpunainen maakerros, noin 45 cm:n syvyydessä nykyisestä maanpinnasta laskien. Paikka sijaitsee Kivikylä tontin länsikulmassa olevasta rajamerkistä 10, 3 m suuntaan 55 goonia. Maata seulottaessa siitä löytyi yksi pala palanutta luuta, sekä huonolaatuista isketyn näköistä kvartseja. Löytöjä ei otettu talteen. Värjäytymä ja löytöalue ei jatku suunnitellun tielinjan alueelle vaan rajautuu sen itä- ja eteläpuolelle.

Kivikylän tontin rantaan laskevassa rinteessä maanpinnalla havaittiin muutamia isketyn näköisiä kvartseja, joita ei otettu talteen.

Kiinteä muinaisjäännös ei ulotu suunnitellun tien alueelle eikä tien teolle näin ollen ole estettä.

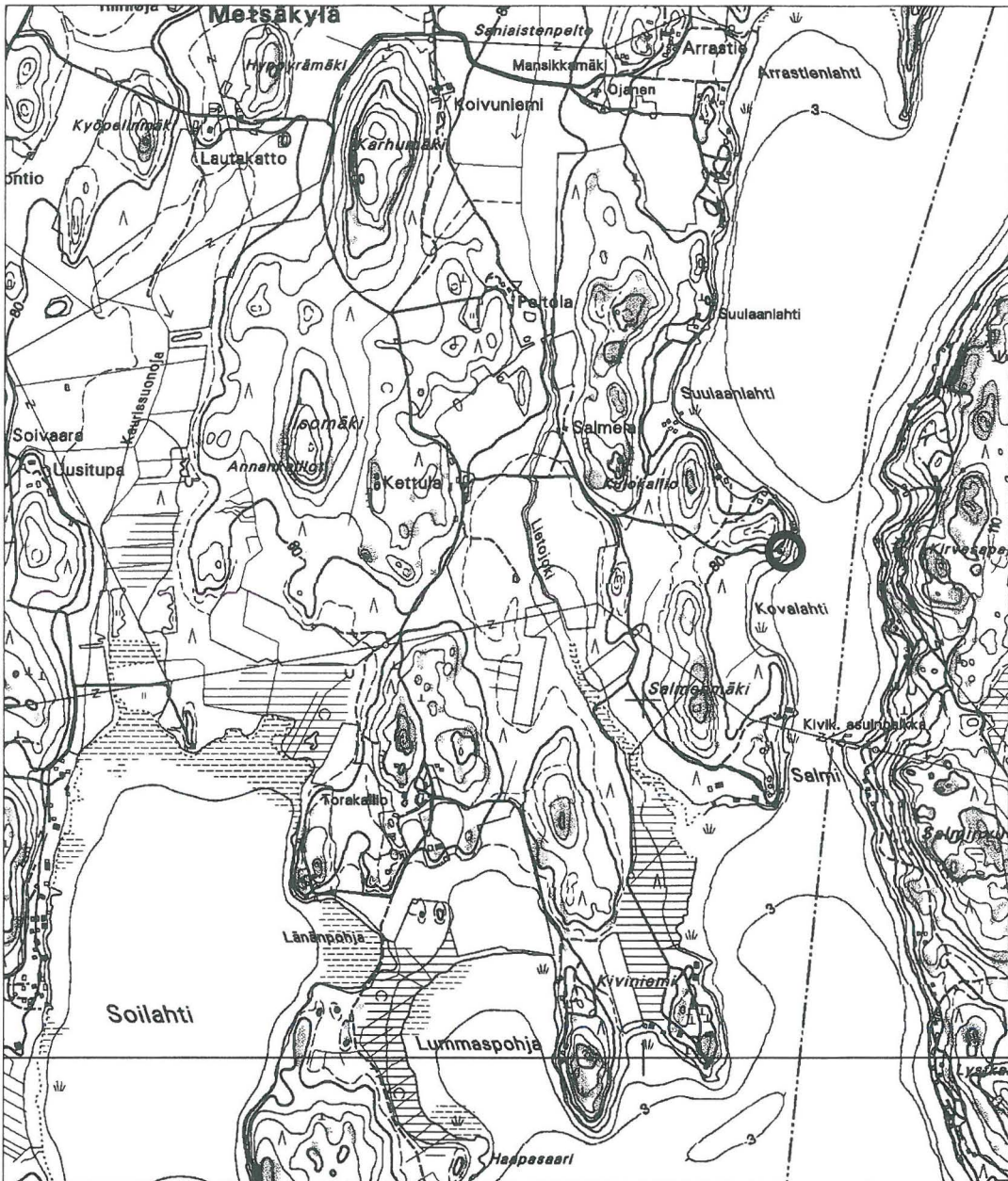
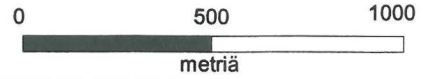
Lahdessa 8.9.2006

Akuliina Aartolahti

Liitteet: Liite 1 Ote peruskartasta 3111 12 Arrajärvi
Liite 2 Yleiskartta

**NASTOLA
KOVALAHTI 2006**

Peruskarttaote

6765

Peruskartta 3111 12 Arrajärvi
Mk: 1:20 000
Maanmittauslaitos perus-cd ja käyrät-cd 2001

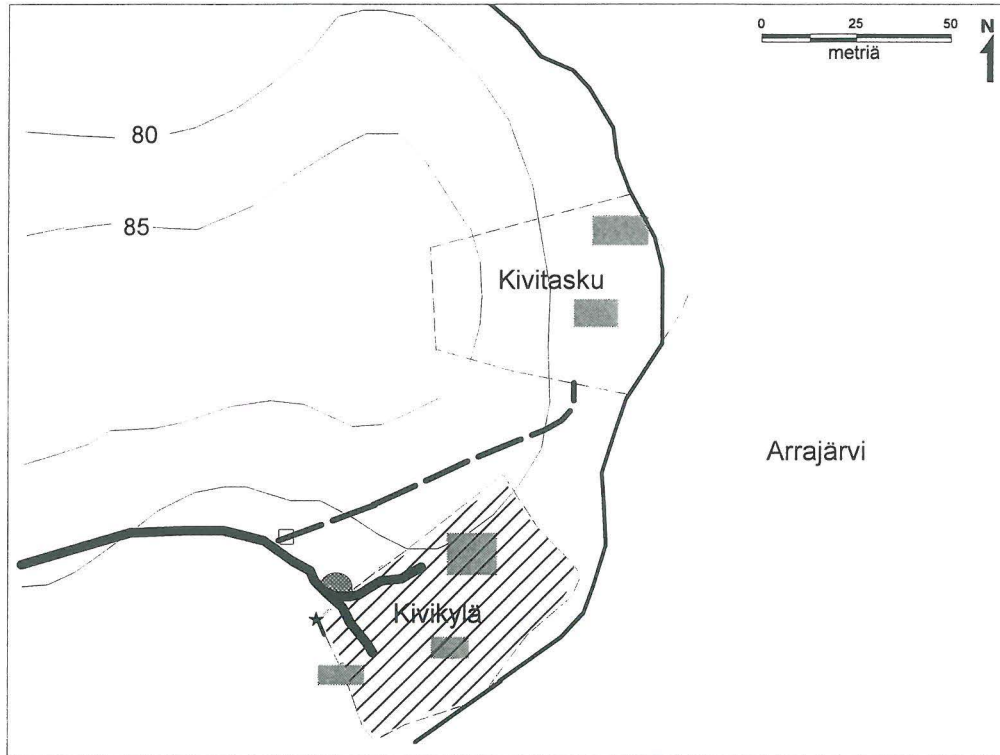
3452

 Kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka

**NASTOLA
KOVALAHTI 2006**

YLEISKARTTA
Mk. 1:2000

Piirtäjä: Akuliina Aartolahti

	Rantaviiva		Rakennus
	80 Korkeuskäyrä		Kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka
	Tontin rajat		Koekuoppa
	Kulokalliontie		Löytöalue
	Uusi tielinja		Tontin läntinen rajamerkki